

РЕШЕНИЕ
«11» ноябрь 2019ел

КАРАР
№ 115

Муниципаль берәмлекләрнең бюджет процессы турындагы Нигезләмә хакында
Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы
«Шубан авыл жирлеге» берәмлеге.

Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, 2003 елның 6 октябрендә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» №131-ФЗ Федераль законы нигезендә, Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы «Шубан авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Шубан авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы «Шубан авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне расларга (1 кушымта).
2. 2014 елның 14 ноябрендә «Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы «Шубан авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы Нигезләмәне раслау турында» карарын гамәлдән чыгарырга.
3. Әлеге карарны Балтач муниципаль районының baltasi.tatarstan.ru рәсми сайтында, Татарстан Республикасының <http://pravo.tatarstan.ru/> хокукый мәгълүмат порталында, авыл жирлегенең мәгълүмати стендларына урнаштыру юлы белән халыкка игълан итәргә.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Шубан авыл
жирлеге башлыгы

Р.Р.Музипов.

Кушымта №1
Татарстан Республикасы
Балтач муниципаль
районы Шубан авыл
жирлеге Советынын №115
караына 2019 ел 11 ноябрь

БЮДЖЕТ ПРОЦЕССЫ ТУРЫНДА
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕК
"ШУБАН АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ"
БАЛТАЧ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

Башлыгы 1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

Статья 1. Бюджет процессының хокукий нигезе

1. Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Бюджет законнары, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының «Шубан авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба-Текст Буенча) нигезендә эшләнә. – Жирлек уставы), шулай ук «Шубан авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенң башка муниципаль хокукий актлары белән «Шубан авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты проектын төзү һәм карау тәртибен, «Шубан авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтөлешен тикшереп тору, бюджет исәбен гамәлгә ашыру, бюджет хисабын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау нигезләрен һәм тәртибен билгели.

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән мәгънәдә кулланыла.

Статья 2. Шубан авыл жирлеге " муниципаль берәмлеге бюджетының хокукий рәвешендә»

1. «Шубан авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты һәм аның үтөлеше турындагы хисап Шубан авыл жирлеге Советы карары рәвешендә (алга таба – жирлек Советы) эшләнә һәм раслана.

2. Жирлек бюджеты өч елга – Чираттагы финанс елына һәм план чорына төзелә һәм раслана.

3. Жирлек бюджеты проектын формалаштыру Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының «Шубан авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты (алга таба – Башкарма комитет) тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп, авыл жирлеге Советы карарлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4. Жирлек Советының жирлек бюджеты турындагы карары Чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан үз көченә керә һәм, әгәр жирлек бюджеты турында карарда башкасы каралмаган булса, финанс елының 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

5. Жирлек бюджеты турындагы карар аңа кул куйганнан соң 10 көннән дә соңга калмыйча билгеләнгән тәртиптә рәсми халыкка житкерелергә (бастырып чыгарылырга) тиеш

Статья 3. Бюджет процессы принциплары һәм этаплары

1. «Шубан авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә.

2. Бюджет процессының төп этаплары булып тора:

- 1) җирлек бюджеты проектын төзү;
  - 2) җирлек бюджетын карау һәм раслау;
  - 3) җирлек бюджеты үтәләше;
  - 4) җирлек бюджеты үтәләшен контрольдә тоту;
  - 5) бюджет исәбен гамәлгә ашыру;
  - 6) бюджет хисаплылыгын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау.
- (кул куйганнан соң, билгеләнгән тәртиптә 10 көннән дә соңга калмыйча)
- Мәкалә 4. Бюджет процессында катнашучылар һәм аларның бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

- 1) муниципаль берәмлек башлыгы;
- 2) җирлек Советы;
- 3) Башкарма комитет;
- 4) Финанс-бюджет палатасы;
- 5) Балтач муниципаль районының Контроль-хисап палатасы (алга таба-Контроль-хисап палатасы);
- 6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бүлүчеләр;
- 7) бюджет керемнәре Баш администраторлары, администраторлары;
- 8) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары, администраторлары;
- 9) бюджет акчаларын алуучылар.

2. Җирлек советы:

2.1. Җирлек советы үзенең утырышларында, комитетларда, комиссияләрдә, эш төркемнәрендә бюджет үтәләшенең аерым мәсьәләләрен карау барышында һәм депутат таләпләренә бәйле рәвештә, тышкы муниципаль финанс тикшерүе органнарының хокукый статусын формалаштыра һәм билгели, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә башка вәкаләтләрне башкара. , «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, җирлек уставы, әлеге Нигезләмә белән.

2.2. Җирлек советына, үз компетенциясе кысаларында, Россия Федерациясе Конституциясендә, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларында билгеләнгән бюджет мәсьәләләре буенча, вәкаләтләрне тәэмин итү өчен, Башкарма комитет тарафыннан барлык кирәкле мәгълүмат бирелергә тиеш.

3. Башкарма комитет җитәкчесе урынбасары:

- 1) җирлек бюджеты проектын төзүне, җирлек бюджеты үтәләшен тәэмин итә;;
- 2) җирлек Советына раслауга җирлек Советы сессиясенең җирлек бюджеты турындагы карары проектын һәм аның үтәләше турында хисап тапшыра;
- 3) Башкарма комитетның финанс ресурслары белән эш итә;
- 4) Россия Федерациясе Бюджет законнары нигезендә җирлек бюджетын үтәү өчен җаваплы.;

5) жирлек бюджетына муниципаль бурычларны жәлеп итү турында шартнамәләр, шулай ук кире кайтару нигезендә жирлек бюджеты акчаларын бирү турында шартнамәләр төзи.;

6) жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бару тәртибен билгели;

7) жирлек бюджеты каршында акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәптән чыгару тәртибен билгели;

8) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

4. Төзелгән килешү нигезендә, финанс-бюджет палатасы:

1) жирлек бюджеты проектын төзүне, жирлек бюджеты үтәлешен гамәлгә ашыра.;

2) жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасын төзи һәм төгәлләштерә;

3) жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

4) баш бүлүчеләрдән, бүлүчеләрдән һәм акча алучыларның жирлек бюджеты проектын һәм жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисапны төзү өчен кирәкле материалларны ала;

5) жирлек Советының жирлек бюджеты турындагы карары нигезендә бюджет кредитлары һәм муниципаль гарантияләр бирү турында шартнамәләр эзерли.;

6) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның, бюджет кредитларын, муниципаль гарантияләрне алучыларның финанс хәлен тикшерә.;

7) жирлекнең муниципаль бурыч кенәгәсен алып баруны гамәлгә ашыра;

8) жирлек бюджеты үтәлешен алдан, агымдагы һәм аннан соңгы контрольдә тотат.;

9) жирлек бюджеты чаралары белән операцияләр башкара;

10) жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап төзи;

11) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләрдән, бүлүчеләрдән, жирлек бюджеты акчаларын алучылардан күрсәтелгән акчаларны алу, күчерү, күчерү һәм куллану белән бәйле билгеләнгән формалар буенча хисаплар бирүне таләп итү хокукына ия;

12) кредит оешмаларынан жирлек бюджеты акчалары белән операцияләр турында белешмәләр ала;

13) бюджет процессының тиешенчә үтәлмәве турында жирлек бюджеты акчаларын алучыларга, бүлүчеләргә һәм бүлүчеләргә бюджет законнарындагы житешсезлекләрне бетерү таләбе белән кисәтүләр кертә һәм аларның бетерелүен контрольдә тотат.;

14) Россия Федерациясе Бюджет кодексы, әлеге Нигезләмә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актлар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

5. Төзелгән килешү нигезендә контроль-хисап палатасы:

Контроль-хисап палатасы бюджет вәкаләтләрен башкара:

аудиту нәтижәләлеген, направленному билгеләүгә экономности һәм нәтижәләлеген бюджет чараларын куллануны;

бюджетлар турында карарларның, Россия Федерациясе бюджет законнарының башка норматив хокукый актларының проектларына, шул исәптән бюджет күрсәткечләренең (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләнүенә экспертиза;

муниципаль программаларга экспертиза;

бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган житешсезлекләрне бетерү һәм Россия Федерациясе бюджет законнарын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эзерләү;

бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренең Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (алга таба-бюджет акчаларының Баш администраторлары)

эчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләүне камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;
һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында «2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән башка мәсьәләләр буенча фикер алыштылар.

6. Бюджет средстволарын баш бүлүче:

- 1) расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларын файдалануның нәтижәләлеген, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәмин итә;
- 2) үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучылар һәм аннан файдаланучылар исемлеген төзи;
- 3) расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм бюджет ассигнованиеләре чикләрендә үтәргә тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;
- 4) бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыруны гамәлгә ашыра, бюджет ассигнованиеләренең нигезләнүен тәшкил итә;
- 5) бюджет язмасын төзи, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләренең лимитларын ведомство карамагындагы бүлүчеләргә һәм бюджет акчаларын алучыларга бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен үти;
- 6) бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру, һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- 7) жыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- 8) казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;
- 9) муниципаль биремнәр төзи һәм раслый;
- 10) Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән субвенцияләрне, бюджетара субсидияләрне һәм башка субсидияләрне алучыларның аларны биргәндә билгеләнгән шартларның үтәлешен контрольдә тотуны тәмин итә;
- 11) үз эшчәнлегә өлкәсендә ведомство финанс контролен оештыра һәм гамәлгә ашыра;
- 12) бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет Хисабын формалаштыра;
- 13) муниципаль район исемненән аңа караган бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча җавап бирә;
- 14) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, өлеге Нигезләмәдә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

7. Бюджет чараларын бүлүче:

- 1) тиешле бюджет чыгымнарын планлаштыруны гамәлгә ашыра;
- 2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство карамагындагы бүлүчеләргә һәм (яки) бюджет акчаларын алучыларга бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен үти;
- 3) бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча үз карамагындагы бюджет акчаларын баш бүлүчегә тәкъдимнәр кертә;
- 4) бюджет акчаларын баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларын баш бүлүченең үз карамагындагы аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

8. Бюджет керемнәре баш администраторы:

- 1) үзенә буйсынган бюджет керемнәре администраторлары исемлеген төзи;
- 2) урта сроклы финанс планын һәм бюджет проектын төзү өчен кирәкле белешмәләр бирә;
- 3) касса планын төзү һәм алып бару өчен белешмәләр бирә;

4) бюджет керемнәре баш администраторының бюджет Хисабын формалаштыра һәм тапшыра;;

5) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

9. Бюджет керемнәре администраторы:

1) бюджетка, пеняларга һәм штрафларны исәпләүнең дәрәҗәләнгән, тулы һәм үз вакытында башкаруга исәпләүне, исәпкә алуны һәм контрольне гамәлгә ашыра;;

2) җирлек бюджетына түләүләр, пенялар һәм штрафларны түләттерүне гамәлгә ашыра;

3) җирлек бюджетына артык түләнгән (алынган) түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны кире кайтару турында Карар кабул итә һәм, Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә кире кайтару өчен, Федераль казначылык органына йөкләмә бирә.;

Статья 4.1. Финанс-бюджет палатасы һәм контроль-хисап палатасы белән бюджет хезмәттәшлеге

Татарстан Республикасы бюджетынан бюджетара трансфертлар (субвенцияләрдән, шулай ук муниципаль берәмлеккә бирелә торган субсидияләрдән һәм (яисә) салым керемнәреннән түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча соңгы ике хисап финанс елы дәвамында җирлек бюджетларның үз керемнәренә 70 процентыннан артып киткән муниципаль берәмлек түбәндәге өстәмә чаралар гамәлгә ашырыла.:

- җирлек бюджеты проекты формалаштырганда ярдәм күрсәтү турында финанс-бюджет палатасы белән килешүгә кул кую ; ;

- җирлек Советына кертелгән Чираттагы финанс (Чираттагы финанс һәм план чорына) җирлек бюджет проекты Россия Федерациясе Бюджет законнары таләпләренә туры килү-килмәү турында бәяләмә әзерләү өчен Башкарма комитет тарафыннан финанс-бюджет палатасына билгеләнгән тәртиптә кирәкле документлар һәм материаллар тапшыру;);

-Контроль-хисап палатасы тарафыннан җирлек бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапка ике елга бер тапкыр тышкы тикшерү уздыру;

- федераль законнарда билгеләнгән башка чаралар.

5 Статья. Финанс контролен гамәлгә ашыручы җирлек үзидарә органнары

1. Финанс контролен гамәлгә ашыручы органнар булып торалар;

1) җирлек Советы;

2) Контроль-хисап палатасы;

3) Башкарма комитет;

4) бюджет акчаларын баш бүлүче;

5) бюджет керемнәре баш администраторы;

6) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы.

2. Җирлек советы башкара:

1) алдан тикшерү-җирлек Советының бюджет турындагы карары проекты һәм җирлек Советының бюджет-финанс өлкәсендәге башка карар проектларын тикшерү һәм раслау барышында;

2) ағымдагы контроль-җирлек Советының җирлек бюджеты турындагы карарының үтәлешен тикшерү барышында;

3) киләсе контроль-җирлек бюджеты үтәлеше турындагы отчетларны карау һәм раслау барышында.

3. Контроль-хисап палатасы жирлек бюджеты акчаларын алуучыларның бюджет акчалары, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары администраторларының акчалары белән, шулай ук бюджет кредитларын, бюджет инвестицияләрен алуучыларның һәм муниципаль гарантияләрен бүлөп бирү, алу, максатчан файдалану һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә бюджет акчаларын кире кайтару шартларын үтәү буенча тышкы финанс контролен гамәлгә ашыра, «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 07.02.2011. ел, № 6-ФЗ Федераль закон нигезендә.

4. Эчкә муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру рәвешләре һәм тәртібе башкарма комитет, бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренә Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының Баш администраторлары тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы, әлеге Нигезләмә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

Мәкалә 6. Жирлек бюджеты керемнәре

1. Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясе Бюджет законнары, салымнар һәм җыемнар турындагы Россия Федерациясе законнары һәм башка мәҗбүри түләүләр турындагы законнар һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, салымнар һәм җыемнар турындагы Татарстан Республикасы законнары, жирлек Советының салымнар һәм җыемнар турындагы норматив-хокукый актлары нигезендә төзелә.

2. Жирлек Советы карары белән жирле салымнар кертелә, алар буенча салым ставкалары билгеләнә һәм муниципаль берәмлекләренең вәкиллекле органнарына салымнар һәм җыемнар турында Россия Федерациясе законнары белән бирелгән хокуклар кысаларында жирле салымнар буенча салым ташламалары бирелә.

3. Жирле салымнар турындагы карарларга, жирлек Советының бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган, жирлек бюджеты керемнәрен үзгәртүгә китерә торган, чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган карарларына үзгәрешләр кертү турында жирлек Советы карарлары Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында карар проектын жирлек Советына керткәнчә 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

4. Жирлек Советы карарына салымнар һәм җыемнар турындагы чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында карар проектын жирлек Советына керткәннән соң кабул ителгән, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларының керемнәрен (чыгымнарын) үзгәртүгә китерә торган карар проектын кертүне күздә тоткан үзгәрешләр кертүне күздә тоткан, жирлек Советының күрсәтелгән карарларының Чираттагы финанс елыннан соң килгән елның 1 гыйнварыннан да соңга калмыйча үз көченә керүе турындагы нигезләмәләренә үз эченә алырга тиеш.

7 Статья. Жирлек бюджеты чыгымнары

1. Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен Россия Федерациясе законнары, шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә үтәләше Чираттагы финанс елында һәм план чорында жирлек бюджеты акчалары исәбеннән булырга тиеш булган Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләренә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару) (алга таба - муниципаль хезмәтләр күрсәтү), шул исәптән муниципаль ихтыяҗлар өчен товарлар китерүгә,

эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар өчен түләүгә ассигнованиеләр дә.;

2) халыкны социаль тәэмин итү;

3) муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү;;

4) юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга - товар, эш, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр бирү;

5) жирле үзидарә органнарының законсыз гамәлләре (гамәл кылмаулары) нәтижәсендә гражданданга яисә юридик затка китерелгән зыянны каплау турында «Шубан авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенә карата дөгвалар буенча Суд актларын үтәү;

6) бюджетара трансфертлар бирү;

3. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләренә түбәндәгеләр керә::

1) физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару) буенча казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэмин итү;;

2) бюджет һәм автоном учреждениеләренә, муниципаль йөкләмәнең үтәлешен финанс белән тәэмин итүгә субсидияләренә дә кертеп, субсидияләр бирү.;

3) муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциягә карамаган оешмаларга, шул исәптән әлеге оешмалар тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) физик һәм (яисә) юридик затларга субсидияләр бирү;;

4) муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру;

5) муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар, эшләр һәм хезмәтләр сатып алу (казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэмин итү өчен бюджет ассигнованиеләренән тыш), шул исәптән максатларда казна учреждениеләре муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру өчен бюджет ассигнованиеләренән тыш);

физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәт күрсәтү

4. Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль йөкләмәне, шулай ук хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында аның үтәлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

5. Муниципаль йөкләмәдә булырга тиеш:

1) күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләрнең составын, сыйфатын һәм (яки) күләмен (эчтәлеген) характерлаучы күрсәткечләр;

2) муниципаль йөкләмәнең үтәлешен контрольдә тоту тәртибе, шул исәптән аның вакытыннан алда туктатылу шартлары һәм тәртибе;;

3) муниципаль йөкләмәнең үтәлеше турындагы хисапларга таләпләр.

Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль йөкләмә шулай ук карап торырга тиеш:

1) тиешле хезмәт күрсәтүләрдән файдаланучы физик һәм (яки) юридик затларның категорияләрен билгеләү;;

2) тиешле хезмәтләр күрсәтү тәртибе;

3) Россия Федерациясә законнарында аларны түләүле нигездә күрсәтү каралган очракларда, физик яисә юридик затлар тарафыннан тиешле хезмәт күрсәтүләр өчен түләүгә иң чик бөяләр (тарифлар) йә күрсәтелгән бөяләренә (тарифлар) билгеләү тәртибе.

Муниципаль йөкләмә күрсәткечләре муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, казна учреждениесенә бюджет сметасын тәзү өчен, шулай ук бюджет яисә автоном учреждение

3. Контроль-хисап палатасы жирлек бюджеты акчаларын алучыларның бюджет акчалары, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары администраторларының акчалары белән, шулай ук бюджет кредитларын, бюджет инвестицияләрен алучыларның һәм муниципаль гарантияләренә бүлеп биру, алу, максатчан файдалану һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә бюджет акчаларын кире кайтару шартларын үтәү буенча тышкы финанс контролен гамәлгә ашыра, «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 07.02.2011. ел, № 6-ФЗ Федераль закон нигезендә.

4. Эчкә муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру рәвешләре һәм тәртибе башкарма комитет, бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренең Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының Баш администраторлары тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы, өлеге Нигезләмә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә. Мәкалә 6. Жирлек бюджеты керемнәре

1. Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясе Бюджет законнары, салымнар һәм җыемнар турындагы Россия Федерациясе законнары һәм башка мәҗбүри түлөөләр турындагы законнар һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, салымнар һәм җыемнар турындагы Татарстан Республикасы законнары, жирлек Советының салымнар һәм җыемнар турындагы норматив-хокукый актлары нигезендә төзелә.

2. Жирлек Советы карары белән жирле салымнар кертелә, алар буенча салым ставкалары билгеләнә һәм муниципаль берәмлекләренең вәкиллекле органнарына салымнар һәм җыемнар турында Россия Федерациясе законнары белән бирелгән хокуклар кысаларында жирле салымнар буенча салым ташламалары бирелә.

3. Жирле салымнар турындагы карарларга, жирлек Советының бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган, жирлек бюджеты керемнәрен үзгәртүгә китерә торган, чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган карарларына үзгәрешләр кертү турында жирлек Советы карарлары Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында карар проектын жирлек Советына керткәнче 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

4. Жирлек Советы карарына салымнар һәм җыемнар турындагы чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында карар проектын жирлек Советына керткәннән соң кабул ителгән, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларының керемнәрен (чыгымнарын) үзгәртүгә китерә торган карар проектын кертүне күздә тоткан үзгәрешләр кертүне күздә тоткан, жирлек Советының күрсәтелгән карарларының Чираттагы финанс елыннан соң килгән елның 1 гыйнварыннан да соңга калмыйча үз көченә керүе турындагы нигезләмәләренә үз эченә алырга тиеш.

7 Статъя. Жирлек бюджеты чыгымнары

1. Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен Россия Федерациясе законнары, шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә үтәләше Чираттагы финанс елында һәм план чорында жирлек бюджеты акчалары исәбеннән булырга тиеш булган Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләренә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару) (алга таба - муниципаль хезмәтләр күрсәтү), шул исәптән муниципаль ихтыяҗлар өчен товарлар китерүгә,

тарафыннан муниципаль йөкләмәне үтәүгә субсидияләр күләмен билгеләү өчен бюджет проектларын төзөгәндә кулланыла.

Муниципаль йөкләмә муниципаль учреждениеләр һәм коммерциячел булмаган башка оешмалар тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру өчен жирлек бюджеты проекты төзөгәндә кулланыла.

Муниципаль йөкләмә Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә, Чираттагы финанс елына һәм план чорына (бюджет проекты төзөгәндә төгәлләштереп) формалаша.

Муниципаль йөкләмә бюджет һәм автоном учреждениеләр, шулай ук жирлек Советы карары нигезендә билгеләнгән казна учреждениеләре өчен формалаша.

Муниципаль биремнәрнең үтәлешен финанс белән тәмин итү Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә жирлек бюджеты акчалары хисабына башкарыла.

Муниципаль йөкләмәнең үтәлешен финанс белән тәмин итү күләме, билгеләнгән эшчәнлек өлкәләрендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый җайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы хакимиятнең федераль органнары тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне үтәп, Башкарма комитет тарафыннан каралган тәртиптә расланган норматив чыгымнар нигезендә исәпләнә.

Россия Федерациясе законнары нигезендә муниципаль учреждениеләрне гамәлгә куючының функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы карары нигезендә муниципаль йөкләмәнең үтәлешен финанс ягыннан тәмин итү күләмен билгеләгәндә эшләр башкаруга чыгымнар нормативлары кулланыла.

6. Муниципаль ихтыяҗлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру Россия Федерациясенең муниципаль ихтыяҗлар өчен заказлар урнаштыру турындагы законнары нигезендә башкарыла.

Муниципаль контрактлар, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 72 статьясындагы 3 пунктында билгеләнгән очрактардан тыш, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә төзелә һәм түләнә.

7. Жирлек Советы карарында жирлек бюджеты турында карарда жирлек бюджетыннан акча бирү шартлары билгеләнергә мөмкин, алар нигезендә мондый акчалар Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә бирелә.

8. Халыкны социаль тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләренә гражданның социаль түләүләр бирүгә йә халыкка социаль ярдәм күрсәтү чараларын гамәлгә ашыру максатларында гражданның файдасына товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуга бюджет ассигнованиеләре керә.

Халыкны социаль тәмин итү ачык норматив йөкләмәләре кабул итү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Күрсәтелгән гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә бюджет ассигнованиеләре пенсия, пособиеләр, компенсацияләр һәм башка социаль түләүләр рәвешендәге йөкләмәләренә һәр төре буенча, шулай ук халыкка социаль ярдәм күрсәтү чараларын гамәлгә ашыру буенча аерым карала.

9. Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга - товар, эш, хезмәт күрсәтүчеләргә субсидияләр жирлек бюджеты турында жирлек Советы карары һәм аның нигезендә кабул ителә торган жирле үзидарә органнары актлары белән каралган очрактарда һәм тәртиптә жирлек бюджетыннан бирелә.

Жирлек Советының авыл жирлеге бюджеты турында карарында, муниципаль хезмәт күрсәтүләргә норматив чыгымнарны кайтаруға субсидияләренә дә кертеп, автоном учреждениеләргә субсидияләр каралырга мөмкин.

Жирлек бюджетыннан күрсәтелгән субсидияләр күләмен билгеләү һәм бирү тәртибе башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Жирлек Советының бюджет турында Карарында автоном һәм бюджет учреждениеләре булмаган башка коммерциягә карамаган оешмаларга субсидияләр каралырга мөмкин. Жирлек бюджетыннан күрсәтелгән субсидияләр күләмен билгеләү һәм бирү тәртибе Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

10. Муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 8. Бюджет классификациясе

1. Жирлек бюджетын төзү һәм үтәү, бюджет хисаплылығын төзү Россия Федерациясендә билгеләнгән бюджет классификациясе нигезендә башкарыла.

2. Жирлекнең бюджет вәкәләтләренә жирлек бюджетына кагылышлы өлешендә Россия Федерациясе бюджет классификациясен куллану тәртибен билгеләү, детальләштерү һәм билгеләү керә.

3. Финанс-бюджет палатасы Баш администраторлары жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган керемнәр төрләре буенча подводвод кодлары исемлеген раслый.

4. Финанс-бюджет палатасы тарафыннан жирлек бюджетының максатчан статьялары исемлеге һәм кодлары билгеләнә.

Финанс белән тәэмин ителеше шәһәр бюджетыннан бирелә торган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар исәбенә гамәлгә ашырыла торган жирлек бюджеты чыгымнарының максатчан статьялары исемлеген һәм кодларын билгеләү тәртибе Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

5. Финанс-бюджет палатасы Баш администраторлары жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган бюджет кытлыкларын финанслау чыганакларының кодлары исемлеген раслый.

Статья 9. Резерв фонды

1. Жирлек бюджетының чыгым өлешендә Башкарма комитетның резерв фондын булдыру күздә тотыла.

2. Жирлек бюджетының чыгым өлешендә жирлек Советы һәм жирлек Советы депутатларының резерв фондларын булдыру тыела.

3. Башкарма комитетның резерв фонды күләме жирлек Советы карары белән билгеләнә һәм күрсәтелгән карар белән расланган чыгымнарның гомуми күләменнән өч проценттан артмаска тиеш.

4. Башкарма комитетның резерв фонды акчалары көтелмәгән чыгымнарны финанс белән тәэмин итүгә, шул исәптән авария-торгызу эшләрен һәм табигий бәла-казалар һәм башка гадәттән тыш хәлләр нәтижәләрен бетерүгә бәйле башка чараларны үткөрүгә юнәлдерелә.

5. Жирлек бюджеты составында каралган Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләре Башкарма комитет күрсәтмәсе буенча файдаланыла.

6. Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турындагы хисап бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапка кушымта итеп бирелә.

Статья 10. Жирлек бюджетында каралмаган чыгымнарны тормышка ашыру

1. Әгәр чыгым йөкләмәләренең гамәлдәге төрләре буенча чыгым йөкләмәләрен арттыруны яисә чыгым йөкләмәләренең яңа төрләрен кертүне күздә тоткан муниципаль хокукий акт кабул ителгәнчегә кадәр бер генә гавами-хокукий берәмлек тарафыннан да үтәлмәгән булса, күрсәтелгән муниципаль хокукий актта чыгым йөкләмәләренең яңа төрләрен үтәү чыганакларын һәм тәртибен билгеләүче нормалар булырга тиеш, шул исәптән, Россия Федерациясе бюджет

системасының тиешле бюджетларына чыгым йөкләмәләренең яңа төрләренә финанс ресурсларын тапшыру тәртибе кирәк булган очракта да.

2. Чыгым йөкләмәләренең яңа төрләрен кабул итүгә бюджет ассигнованиеләре бүлөп бирү яисә чыгым йөкләмәләренең гамәлдәге төрләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыру бюджет ассигнованиеләрен бюджет турындагы карарга тиешле бюджет ассигнованиеләрен кертү шарты белән йә агымдагы финанс елында бюджетка өстәмә керемнәрен тиешле чыганаclarы булганда һәм бюджет чыгымнарының аерым статьялары буенча бюджет ассигнованиеләре кыскартылганда, җирлек Советы карарына тиешле үзгәрешләр керткәннән соң гына Чираттагы финанс елы башыннан гына гамәлгә ашырылырга мөмкин.

11 Статья. Җирлекнең чыгым йөкләмәләре

1. Җирлекнең чыгым йөкләмәләре нәтижәдә барлыкка килә:

1) җирле әһәмияттәге мәсьәләләр һәм Россия Федерациясә законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә җирле үзидарә органнары хәл итәргә хокуклы бүтән мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар кабул итү, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча муниципаль берәмлек тарафыннан шартнамәләр (киләшүләр) төзү;

2) җирле үзидарә органнары тарафыннан аларга тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукый актлар кабул итү;;

3) муниципаль берәмлек исемәннән муниципаль казна учреждениеләре тарафыннан шартнамәләр (киләшүләр) төзү.

2. Җирлекнең әлеге статьяның 1 өлешендәге 1 һәм 3 пунктларында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре җирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм үз керемнәре һәм җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы исәбеннән үтәлә.

3. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 2 пунктында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре Россия Федерациясә законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә җирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә, Россия Федерациясә Бюджет кодексында каралган тәртиптә җирлек бюджетына бирелә торган Татарстан Республикасы бюджетыннан субвенцияләр исәбеннән һәм чикләрендә үтәлә.

Әгәр тиешле субвенцияләргә исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлар арттырылган булса, муниципаль берәмлекнең күрсәтелгән чыгым йөкләмәләрен тулысынча үтәү өчен кирәкле өстәмә чыгымнарны финанс ягыннан тәэмин итү үз керемнәре һәм җирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы исәбеннән гамәлгә ашырыла.

4. Җирле үзидарә органнары башка муниципаль берәмлекләргә җирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелмәгән һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән алар компетенциясеннән алынмаган мәсьәләләргә хәл итүгә бәйлә чыгым йөкләмәләрен бары тик үз финанс чаралары булганда гына (бюджетара трансфертлардан тыш) билгеләргә һәм үтәргә хокуклы.

5. Җирлекнең чыгым йөкләмәләре реестры Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә алып барыла.

12 Статья. Җирлек бюджетыннан бирелә торган бюджетара трансфертлар формалары

Җирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар формада бирелә:

муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;

Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән очракларда Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр бирү (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

башка бюджетара трансфертлар.

Максатчан билгеленеше булган субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар бюджеттан бюджетара трансфертларны биру максатлары, тәртибе һәм шартлары Татарстан Республикасы бюджетыннан Татарстан Республикасы законнары һәм (яисә) башка норматив хокукый актлары нигезендә кабул ителгән җирлек Советы карарлары белән билгеләнә.

13 Статья. Җирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр

1. Җирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән бюджетара субсидияләр җирлек бюджетында Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә карала.

14 Статья. Җирлек бюджетыннан муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр

1. Җирлек Советының Россия Федерациясә Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителә торган карарларында каралган очракларда һәм тәртиптә җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча җирле үзидарә органнары вәкаләтләрен башкарганда барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслашу максатларында җирлек бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

2. Әлеге статьяда күрсәтелгән субсидияләр бирүнең максатлары һәм шартлары җирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә торган башкарма комитетлар арасында килешүләр белән билгеләнә.

15 Статья. Җирлек бюджетыннан, район бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар

Россия Федерациясә Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы тиешле законнары нигезендә кабул ителә торган җирлек Советы карарларында каралган очракта һәм тәртиптә район бюджетына җирлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән төзелгән килешүләр нигезендә җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләренең бер өлешен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин.

16 Статья. Җирлек алдындагы акчалата йөкләмәләр

1. Акча йөкләмәләре буенча җирлек алдындагы бурыч булып акча средстволары суммасы тора, аны җирлек алдындагы акчалата йөкләмә нигезендә билгеле бер датага түләргә тиеш.

2. Җирлекнең финанс активлары җирлек алдында акча йөкләмәләре буенча таләпләренә формалаштыра.

3. Җирлек алдындагы акчалата йөкләмәләр буенча бурычны исәптән төшерү һәм торгызу кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе), Россия Федерациясә Бюджет кодексында каралган очраклардан тыш, районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

4. Җирлек алдындагы акчалата йөкләмәләрне (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) исәпкә алу, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм алыш-бирешләр буенча таләп хокукларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясә Бюджет кодексының 932 статьясындагы 4 пункттында күрсәтелгән тиешле орган яисә Россия Федерациясә Бюджет кодексының 932 статьясындагы 5 пункттында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Әгәр килешүдә башкасы билгеләнмәгән булса, җирлек алдындагы акчалата йөкләмәләр тиешле сумманы җирлек бюджетының бердәм счётына күчәргәннән бирле үтәлгән булып санала.

17 Статья. Жирлек бюджеты дефициты

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына жирлек бюджеты кытлыгы, әлеге статьяның 2 өлешендә билгеләнгән чикләүләргә үтәп, жирлек Советы карары белән билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты кытлыгы, кире кайтарылмый торган кертемнәрнең һәм өстәмә норматив түләүләр буенча салым керемнәренең расланган күләм мен исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты керемнәренең расланган еллык гомуми күләм менәң 10 процентыннан артмаска тиеш.

Жирлеккә карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пунктында каралган чараларны гамәлгә ашырган очракта, жирлек бюджеты кытлыгы, кире кайтарылмый торган кертемнәрнең һәм (яисә) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләм мен исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты керемнәренең расланган гомуми еллык күләм менәң 5 процентыннан артмаска тиеш.

Муниципаль берәмлек милкендәге акцияләргә сатудан һәм капиталда катнашуның башка рәвешләреннән керемнәрнең бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы составында жирлек Советы карары белән расланган очракта һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимү очрагында жирлек бюджеты кытлыгы күрсәтелгән керемнәр суммасы һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар күләме чикләрендә әлеге пунктта билгеләнгән чикләүләрдән артып китәргә мөмкин.

3. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап күрсәткечләре буенча барлыкка килгән жирлек бюджеты дефициты әлеге статьяның 2 өлешендә билгеләнгән чикләүләргә туры килергә тиеш.

4. 2017 елның 1 гыйнварына кадәр жирлек бюджеты турындагы карар белән жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы составында алынган аерма расланган очракта, жирлек тарафыннан күрсәтелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан жирлек бюджетына бирелгән бюджет кредитлары чикләрендә әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләрдән артып китәргә мөмкин.

18 Статья. Кредитлар

1. Жирлек бюджеты исәбеннән бюджет кредитлары Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына, юридик затларга Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә һәм жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә, шулай ук жирлек Советы карары белән каралган бюджет ассигнованиеләре шартларында һәм чикләрендә бирелә.

2.

19 Статья. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы

1. Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслау чыганаclarы составына кертелә:

1) номиналь бәясә Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кагазьләргә урнаштырудан килгән акчалар һәм аларны түлөгә юнәлдерелгән акчалар арасындагы аерма.;

2) жирлек арасында Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларының жәлеп ителгән һәм түлөнгән кредитлары арасындагы аерма.;

3) район тарафыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән һәм түлөнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма жирлек бюджетында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма.;

4) тиешле финанс елы дәвамында жирле бюджет акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгөртү.;

5) жирле бюджет кытлыгын эчке финанслауның бүтөн чыганаclarы.

2. Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның башка чыганаclarы составына кертелә:

1) жирлек милкендәге акцияләрне һәм капиталда катнашуның башка рәвешләрен сатудан кергән керемнәр;

2) жирлек бюджеты чаралары буенча курс аермасы;

3) районның башка бурыч йөкләмәләрен Россия Федерациясе валютасында түләүгә җибәрелә торган акчалар күләме;

4) жирлек бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар белән жирлек бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасындагы аерма юридик затларга Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет кредитлары суммасы.;

5) жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар белән жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасындагы аерма (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

б) жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттан күчерелгән акчалар һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетка күчерелгән акчалар арасындагы аерма (жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетта).

Калган акчалар белән идарә итү операцияләре составына жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетта гамәлгә куючысы жирлек һәм шәхси счетлары Россия Федерациясе законнары нигезендә районның финанс-бюджет палатасында ачылган оешмалар акчаларын җәлеп итү һәм кире кайтару кертелә.

Жирлек бюджеты кытлыгын тышкы финанслау чыганаclarы составына кертелә:

максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында җәлеп ителгән һәм жирлек тарафыннан түләнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

муниципаль гарантияләренә Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән жирлекнең муниципаль гарантияләрен үтәүгә җибәрелә торган акчалар күләме.

Статья 20. Муниципаль бурыч

1. Муниципаль бурыч – жирлек тарафыннан кабул ителгән Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән бурыч йөкләмәләре төрләре нигезендә муниципаль бурыч алулардан, өченче затларның йөкләмәләре буенча гарантияләрдән барлыкка килә торган йөкләмәләр, башка йөкләмәләр.

2. Муниципаль бурыч структурасы бурыч йөкләмәләре төрләре буенча жирлекнең муниципаль бурыч йөкләмәләре төркеменнән (алга таба - Муниципаль бурыч йөкләмәсе) тора.

3. Муниципаль берәмлекнең муниципаль бурыч йөкләмәләре буенча йөкләмәләр рәвешендә булырга мөмкин:

1) муниципаль берәмлекнең кыйммәтле кәгазьләренә (муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә);

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирлек бюджетына Россия Федерациясе валютасында җәлеп ителгән бюджет кредитлары;

3) муниципаль берәмлек тарафыннан кредит оешмаларыннан Россия Федерациясе валютасында җәлеп ителгән кредитлар;

4) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль берәмлек гарантияләренә (муниципаль гарантияләргә);

- 5) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында чит ил валютасында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән муниципаль гарантияләргә;
- 6) РФ Бюджет кодексын гамәлгә керткәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән башка бурыч йөкләмәләренә.
4. Муниципаль бурыч күләменә кертелә:
  - 1) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;
  - 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирлек бюджетына жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;
  - 3) муниципаль берәмлек тарафыннан кредит оешмаларыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;
  - 4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;
  - 5) муниципаль берәмлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме.
5. Муниципаль берәмлек бурыч йөкләмәләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртача вакытлы (бер елдан алып биш елга кадәр) һәм озак вакытлы (биш елдан алып 10 елга кадәр) булырга мөмкин.
6. Муниципаль бурыч белән идарә итү Башкарма комитет тарафыннан муниципаль хокукый актлар нигезендә башкарыла.
Шәһәрнең муниципаль бурыч йөкләмәләрен исәпкә алу һәм теркәү Бөгелмә муниципаль районының муниципаль бурыч кенәгәсендә башкарыла.
7. «Шубан авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге, әгәр күрсәтелгән йөкләмәләр жирлек тарафыннан гарантияләнмәсә, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм башка муниципаль берәмлекләреннән бурыч йөкләмәләре буенча җавап тотмый.
8. Муниципаль бурычның иң чик күләме Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107 статьясындагы 3 пункттың билгеләнгән чикләүләрдән артмаска тиеш.
- 9 нчы авыл жирлегә Советы карары белән чираттагы финанс елыннан һәм план чорының елдан-ел килә торган елның 1 нче гыйнварына муниципаль бурычның иң югары чиге билгеләнә.
10. Хисап финанс елы өчен жирлек бюджеты үтәләше турындагы хисап буенча жирлек Советы карары белән расланган Чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнарының иң чик күләме, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләменең 15 процентыннан артмаска тиеш.
11. Жирлек Советы карары белән чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына, әлеге статьяның 9 өлешендә билгеләнгән чикләүне үтәп, муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме билгеләнә.
12. Әгәр Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе «Шубан авыл жирлегә» Муниципаль бурыч йөкләмәсе шартлары белән каралган түләү датасыннан соң килүче датадан соң өч ел эчендә түләүгә тапшырылмаса (йөкләмәләр шартлары һәм муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән гамәлләр кредитор тарафыннан башкарылмаган) яисә муниципаль гарантия Срогы узган булса йә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115 статьясында каралган башка очракларда, күрсәтелгән йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм, әгәр жирлек Советы карары белән башкасы каралмаган булса, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.
13. Әлеге статьяның 12 өлешендә күрсәтелгән сроклар үткәннән соң, Башкарма комитет җитәкчесе Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында Карар Чыгара.
14. Муниципаль бурычны төшереп калдыру исәпкә алына торган муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре буенча Россия Федерациясе валютасында

белдерелгән муниципаль бурыч күләмен киметү юлы белән, аларны жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarында исәптән төшерү суммаларын чагылдырмыйча исәптән төшерү суммасына гамәлгә ашырыла.

15. Әлеге статьяның 12-14 өлешләренең гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, башка муниципаль берәмлекләр алдындагы муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

21 Статья. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән жирлекнең бурыч йөкләмәләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан төшереп калдыру (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә)

1. Әгәр Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе муниципаль бурыч йөкләмәсе түләү шартлары белән каралган түләү датасыннан соң килүче датадан соң өч ел эчендә түләүгә тапшырылмаса (йөкләмәләр шартлары һәм районның муниципаль хокукый актларында билгеләнгән гамәлләр кредитор тарафыннан үтөлмәсә), күрсәтелгән йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм, әгәр жирлек Советының муниципаль хокукый актларында башкасы каралмаган булса, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Муниципаль гарантияләр буенча Россия Федерациясе валютасындагы жирлекнең бурыч йөкләмәләре муниципаль гарантияләргә нигез булып торган вакыйгалар (хәлләр) килеп туганда тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (хәлләр) килеп туган очракта муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

2. Башкарма комитет, әлеге статьяның 1 пунктындагы беренче абзацында күрсәтелгән сроклардан соң, Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында муниципаль хокукый акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациясе валютасында белдерелгән күчәрелә торган муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре буенча жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarында исәптән төшерү суммаларын чагылдырмыйча аларны исәптән төшерү суммасына муниципаль бурыч күләмен киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Әлеге статьяның 1 пунктындагы беренче абзацының, 2 һәм 3 пунктларының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

5. Муниципаль бурычтан реструктурлаштырылган, шулай ук түләнгән (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең эмиссия шартлары нигезендә аларны тулы күләмдә эмитлаштырган орган тарафыннан сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган операцияләргә алмаштыру нәтижәсендә яисә башка операцияләр) муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең чыгару, түләү датасына кадәр, күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда түләнгән дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты үзе тарафыннан чыгарылган муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча йөкләмәләргә түләп бетерү датасы житкәнче сатып алынган (алмашу нәтижәсендә алынган яисә Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләр нәтижәсендә алынган) дип танырга хокуклы.

22 Статья. Муниципаль бурыч алулар

1. Муниципаль бурыч алулар (алга таба - бурыч алулар) авыл жирлеге исеменнөн башкарма комитетка бирелә.

2. Агымдагы финанс елында бурыч алуларның иң чик күләме агымдагы финанс елында жирлек бюджеты кытлыгын финанслауга һәм жирлек бюджетының бурыч йөкләмәләрен түләүгә жибәрелә торган суммадан артмаска тиеш.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең муниципаль бурыч алулар программасы, бурыч алуларының һәр төрә буенча бурычның төп суммасын түләүгә юнәлдерелә торган акча күләме һәм жәлеп итү күләме күрсәтелгән, жирлекнең барлык эчке бурыч алулары исемлегеннөн гыйбарәт.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең бурыч алулар программасы Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карарга кушылта булып тора.

23 Статья. Муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме дип тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары буенча жирлек бюджетына акча жәлеп итүнең жыелма күләме аңлашыла.

2. Жирлек бюджетына акча жәлеп итү күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акчаларны жәлеп итүнең гомуми суммасы жирлек бюджеты кытлыгын финанслауга жибәрелә торган акчаларның гомуми суммасыннан һәм «Шубан авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең тиешле финанс елына һәм план чорына бюджеты турында жирлек Советы карары белән расланган "Шубан авыл жирлеге" муниципаль берәмлегенең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артмаска тиеш., РФ Бюджет кодексының 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып.

3. Хисап финанс елында «Шубан авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең бурыч алуларының гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм хисап финанс елы йомгалары буенча «Шубан авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артып киткән очракта, агымдагы елның 1 гыйнварына жирле бюджет акчаларының күрсәтелгән арттыру суммасында калдыклары Россия Федерациясе Бюджет кодексының 96 статьясында каралган максатларга юнәлдерелергә тиеш., агымдагы финанс елына бурыч алуларның иң чик күләме кыскартылган.

24 Статья. Муниципаль эчке бурычның югары чикләре һәм жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренең иң чик күрсәткечләре

1. Жирлек бюджеты турындагы карар нигезендә, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына (Чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына булган елның 1 гыйнварына), шул исәптән Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген күрсәтеп, муниципаль эчке бурычның югары чикләре билгеләнә.

2. Муниципаль эчке бурычның югары чикләре өлеге статьяның 3 пунктларында билгеләнгән чикләүләргә үтәгәндә билгеләнә.

3. Муниципаль бурыч күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет керемнәренең, кире кайтарылмый торган түләүләренең һәм (яисә) физик затлар керемнәренә салымнан түләүләренең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәреннән түләүләренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең гомуми күләменнән артмаска тиеш.

4. Муниципаль бурычка хезмэт күрсөтү чыгымнары күлөмө, түбөндөгө талөплөрнө үтөгөндө, жирлек бюджеты турындагы карар белөн раслана:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) муниципаль бурычка хезмэт күрсөтү чыгымнары күлөмө, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнарның гомуми күлөмөннән тыш, чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) район бюджеты турында расланган карарның 10 процентыннан артмаска тиеш.;

2) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) чираттагы финанс елының 1 гыйнварына булган муниципаль бурычны түләү һәм аларга хезмэт күрсөтү буенча чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) район бюджеты турында карар белөн расланган Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирлек бюджетының салым, салым булмаган керемнәренә һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләрнең гомуми күлөмөннән (Чираттагы финанс елына) 20 проценттан артмаска тиеш.; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгөндө, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварыннан соң бурыч йөкләмәләрен вақытыннан алда түлөгүгә жибәрелә торган түлөләр суммасы исәпкә алынмый.

25 Статъя. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алулар программасы (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла һәм (яисә) түлөнгән тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке бурыч алулар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы белөн билгеләнә:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түлөүнең иң чик сроклары (Чираттагы финанс елында) тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча жирлек бюджетына акча жәлеп итү күлөмнәре һәм тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча бурыч йөкләмәләрен түлөүнең иң чик сроклары.;

2) тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен түләү күлөмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алулар программасы Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) тиешле бюджет турында карарга кушымта булып тора.

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 статъясы нигезендә муниципаль эчке бурыч алулар программасында чагылдырылмый.

26 Статъя. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләренә урнаштыруның иң чик күлөмнәре

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына (Чираттагы финанс елына) муниципаль кыйммәтле кәгазьләренә урнаштыруның иң чик күлөмнәре номиналь бәя буенча жирлек Советы тарафыннан жирлек Советының бюджет турында карарында билгеләнгән Эчке муниципаль бурычның югары чикләреннән тыш билгеләнә.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләренә эмитенты булып жирле администрация тора, ул жирлек уставы муниципаль бурыч алуларны тормышка ашыру хокукына ия.

3. Жирлек тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле кәгазьләр төрләре һәм аларның эмиссиясе һәм мөрәжәгатьләре тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы белөн билгеләнә.

27 Статъя. Муниципаль гарантияләр бирү

1. Муниципаль гарантия – гарантиядә каралган вакыйга (гарантия очрагы) килеп туганда, гарантия (бенефициарга) бирелгән затка аның язма таләбе буенча бирелә торган йөкләмә шартлары нигезендә өченче зат (принципал) аның бенефициар каршындагы йөкләмәләрен үтәү өчен җавап бирергә тиеш булган бурыч йөкләмәсе төре.

2. «Наратлы авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге исемнән муниципаль гарантияләр Башкарма комитет тарафыннан бирелә, бирелә торган муниципаль гарантияләрнең гомуми суммасы чикләрендә, җирлек Советының бюджет турында Карарында күрсәтелгән.

3. Муниципаль гарантия тәмин итә ала:

1) принципалның бенефициар алдындагы бурычын (төп йөкләмәне) тиешенчә үтәү);

2) коммерциячел булмаган характердагы гарантия очрагы килеп туганда барлыкка килгән зыянны каплау.

Муниципаль гарантия инде туган йөкләмәләрен дә, килчәктә барлыкка килгән йөкләмәләрен дә тәмин итү өчен дә бирелергә мөмкин.

Муниципаль гарантия Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә һәм җирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә бирелә.

4. Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы Чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясе валютасында бирелергә һәм үтәлергә тиешле муниципаль гарантияләрнең исемлегеннән гыйбарәт:

1) гомуми гарантия күләме;

2) һәр максат буенча гарантия күләмен күрсәтеп гарантияләү максатлары;

3) гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы булу яисә булмау;;

4) гарантия очрақлары буенча гарантияләрен үтәү өчен чираттагы финанс елында каралган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме.

Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәмин ителә торган йөкләмәләр белдерелгән валютада бирелә һәм үтәлә.

Күрсәтелгән гарантияләр бары тик муниципаль гарантияләр программасы составында Россия Федерациясе валютасында расланган очракта гына гамәлгә ашырылырга тиеш.

Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы җирлек бюджеты турындагы карарга кушылта булып тора.

28 Статъя. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия принципалның бенефициар каршында шартнамәдән яисә башка алыш-бирештән (төп йөкләмәдән) барлыкка килгән акчалата йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәмин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне тәмин итми, шул исәптән принципалга аларның вакытыннан алда үтәлеше яисә принципал йөкләмәләрен үтәү вакыты яқынлашкан вакыйгалар (шартлар) җиткән очракта да.

3. Муниципаль гарантиянең язма формасы мәҗбүри булып тора.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмә суммасы чагылдырылган валютада бирелә һәм үтәлә.

5. Муниципаль гарантия буенча Гарант принципалның үзенә тәмин ителгән йөкләмәсе буенча гарантия суммасы чикләрендә субсидиар җаваплылык тота.

6. Муниципаль гарантиядә күрсәтелә:

1) Гарант исеме (тиешле гавами-хокукый белем бирү – район) һәм Гарант исемнән гарантия биргән орган исеме;

- 2) бенефициарның исеме;
  - 3) принципалның исеме;
  - 4) гарантия бирелә торган йөкләмә (төп йөкләмәнең исемен, бәяләмәсен һәм Номерын (булган очракта), төп йөкләмәнең гамәлдә булу вакытын яисә аның буенча йөкләмәләренә үтәү вакытын, якларның атамаларын, төп йөкләмәнең башка мөһим шартларын күрсәтәләр));
  - 5) Гарант йөкләмәләре күләме һәм гарантиянең иң чик суммасы;
  - 6) гарантия бирү нигезләре;
  - 7) гарантия үз көченә керү датасы яисә гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);
  - 8) гарантиянең гамәлдә булу срогы;
  - 9) гарантия очрагын билгеләү, гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбен кую вакыты һәм тәртибе;
  - 10) гарантияне чакыртып алу нигезләре;
  - 11) гарантия буенча йөкләмәләренә Гарант тарафыннан үтәү тәртибе;
  - 12) гарантиянең тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә үтәлгәндә, принципалның гарантия белән тәэмин ителгән йөкләмәләренә тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә үтәлгәндә (туктатылганда) гарантия суммасын киметү нигезләре һәм гарантиядә билгеләнгән башка очракларда;
  - 13) гарантияне туктату нигезләре;
  - 14) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелә алмый торган төп йөкләмә шартлары;
  - 15) муниципаль гарантия буенча бенефициарга Гарант тарафыннан түләнгән акчаларны каплау турында принципалга Гарант таләбе хокукы булу яисә булмау (принципалга карата гарантның регресс таләбе, регресс);
  - 16) гарантиянең башка шартлары, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, гарантның норматив хокукый актларында, Гарант исемнән гарантия бирүче орган актларында билгеләнгән белешмәләр.
7. Гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукын күздә тотмый торган муниципаль гарантия бары тик муниципаль гарантия бирә торган район милкендә булган муниципаль гарантия бирә торган хужалык жәмгыяте йөкләмәләре буенча гына бирелә ала. Принципалны тулысынча яисә өлешчә хосусыйлаштырган очракта мондый муниципаль гарантия гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы белән бирелгән дип санала һәм принципалның Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясы һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексның 1153 статьясы һәм Россия Федерациясе граждан законнары таләпләренә туры килә торган, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясы һәм Россия Федерациясе граждан законнары таләпләренә туры килә торган вакытында гарантның гарантның гарантның тулы күләмдә яисә гарантиянең нинди дә булса өлешендә барлыкка килгән принципалга карата регресс таләбен канәгатьләндерү буенча принципал йөкләмәләрен үтәүне тәэмин итү бурычы барлыкка килә. Күрсәтелгән тәэминат бирелгәнче муниципаль гарантияне үтәү рөхсәт ителми.
8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе календарь дата яисә гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) башлану белән билгеләнә.
9. Гарант бенефициарның алдан язма рөхсәтеннән башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртәргә хокуклы түгел.
10. Муниципаль гарантия буенча бенефициарның гарантка карата булган таләпләр, яңа хужага (сатып алуыга) облигациягә хокукларның яңа хужасына (эмитентка) күчүгә, принципал (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән таләпләренә хокукларын тапшырудан (күчүдән) тыш, алдан язма ризалыгыннан башка тапшырыла (бүтән нигезләр буенча күчәргә) алмый.

11. Муниципаль гарантия гарантиядә күрсәтелгән очрақларда һәм нигезләр (шул исәптән әлеге статьяның 6 пунктындагы 14 пунктчасында күрсәтелгән гарантның язма ризалыгыннан башка үзгәртелгән очрақта), шулай ук бу статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясә Бюджет кодексының 1153 статьясындагы 5 пунктында билгеләнгән бурыч принципалы үтәлгәндә Гарант тарафыннан таныла.
12. Муниципаль гарантия буенча акча түләү турында бенефициар таләбе (гарантия үтәләше турында бенефициар таләбе) гарантиядә билгеләнгән очрақта гына гарантия бирелергә мөмкин. Гарантия үтәләше турында бенефициар таләбе гарантиядә билгеләнгән тәртиптә, гарантиядә күрсәтелгән документларны кушып, язма рәвештә гарантия белдерелергә тиеш.
13. Бенефициар муниципаль гарантиядә һәм муниципаль гарантияне бирү турындагы килешүдә билгеләнгән срогыннан элек гарантияне үтәү турында таләпләрне, шул исәптән принципалның гарантиясә белән тәзмин ителгән йөкләмәләрне үтәү срогы яқынлашқан дип санала торған вакыйгалар (шартлар) вакытында да, күрсәтергә хокуклы түгел.
14. Гарант гарантия үтәләше турында бенефициар таләбен кую турында принципалга хәбәр итергә һәм принципалга таләпнең күчәрмәсен тапшырырга тиеш.
15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән срокта, бенефициарның күрсәтелгән таләпкә кушып бирелгән документлар белән Гарантия үтәләше турындагы таләбен карарга һәм гарантия шартларына таләпләр һәм аңа кушып бирелгән документлар туры килү-килмәвен тикшерергә тиеш.
16. Гарантия үтәләше турында бенефициар таләбе һәм аңа кушып бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарга аның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарта:
- 1) гарантия бирелгән срок тәмамланганнан соң (гарантиянең гамәлдә булу срогы) гарантия таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар гарантия тапшырылган);
  - 2) таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар гарантиядә билгеләнгән тәртипне бозып, гарантия тапшырылды;
  - 3) таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;
  - 4) бенефициар принципал һәм (яисә) өченчә затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципалның гарантия белән тәзмин ителгән йөкләмәләренә тиешле үтәләшен кабул итүдән баш тартты;
  - 5) әлеге статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясә Бюджет кодексының 1153 статьясындагы 6 пунктында билгеләнгән очрақларда;
  - 6) гарантиядә билгеләнгән башка очрақларда.
17. Гарантиянең үтәләше турында бенефициар таләбе һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар нигезсез һәм (яисә) муниципаль гарантия шартларына туры килми дип танылган очрақта, гарант бенефициарга аның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында хәбәр итергә тиеш.
18. Гарант бенефициар таләбенә каршы принципал тәкъдим итә алырлык каршылыкларны чыгарырга хокуклы. Гарант хәтта принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очрақта да әлеге каршылыкларга хокукын югалтмый.
19. Гарантия үтәләше турында бенефициар таләбен һәм аңа кушып бирелгән документларны нигезле һәм муниципаль гарантиянең тиешле шартлары дип танылган очрақта, гарант гарантия буенча йөкләмәне гарантиядә билгеләнгән вакытта үтәргә тиеш.

20. Гарантның бенефициар каршындагы муниципаль гарантиядә каралган йөкләмәсе гарантия белән тәэмин ителгән принципалның срогы чыккан йөкләмәләре күләмендә, ләкин гарантия суммасыннан да артмый.

21. Гарантның муниципаль гарантия буенча бенефициар алдындагы йөкләмәсе туктатыла:

1) гарантта билгеләнгән күләмдә бенефициарга Гарант тарафыннан акча түләп,;

2) гарантиядә билгеләнгән вакыт узганнан соң, ул бирелгән (гарантиянең гамәлдә булу срогы);

3) принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан принципалның гарантия белән тәэмин ителгән йөкләмәләрен үтөгән йә принципалның күрсәтелгән йөкләмәләрен бүтән нигезләр буенча (бенефициар тарафыннан гарантка һәм (яисә) судка бирелгән гарантия үтөлеше турында гарантка карата таләп булу-булмауга карамастан) туктатылган очракта, яисә принципалның күрсәтелгән йөкләмәләрен башка нигезләр буенча (бенефициар тарафыннан гарантка һәм (яисә) судка биргән таләпнең булу-булмавына карамастан));

4) гарантка кире кайтару юлы белән бенефициарның үз хокукларыннан һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча үз йөкләмәләреннән азат итү турында язма гаризасы буенча үз хокукларыннан баш тартуы нәтижәсендә, принципал тарафыннан Россия Федерациясә Бюджет кодексының 1151 статьясында каралган гарантия буенча мондый гарантия буенча бенефициарлар һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр фактта булмаган очракта гарантияне кире кайтару нәтижәсендә, гарантны гарантия буенча үз йөкләмәләреннән азат итү турында гарантия буенча үз хокукларыннан;

5) әгәр тәэмин ителешенә гарантия бирелгән принципалның йөкләмәсе билгеләнгән срокта барлыкка килмәсә;

6) бенефициар гарантка һәм (яисә) гарантка гарантка гарантия үтөлеше турында гарантка таләп куйганнан соң төп йөкләмәне (шул исәптән принципалны һәм (яисә) бенефициарны бетерүгә бәйле рәвештә) туктатуга яисә аның гамәлдә булмавын алыш-биреш дип тануга бәйле рәвештә;;

7) бенефициарның башка затка яисә бенефициарга караган башка нигезләр буенча гарантка гарантия, хокуклар һәм (яисә) бурычлар буенча таләп хокукларын бүтән затка тапшырган очракта, гарантның алдан язма ризалыгыннан (күрсәтелгән таләпләрнең (хокукларның һәм бурычларның) яңа хужасына (сатып алучыга) облигациягә хокукларның яңа хужасына (сатып алучыга) күчүенә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турында Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән таләпләрне (хокукларын) алдан тапшырудан (күчүдән тыш), принципалның (эмитентның));

8) принципал тарафыннан башка затка тапшырылган яисә принципалга караган хокукларның һәм (яисә) бурычларның (бурычның) башка нигезләре буенча башка затка күчкән очракта, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка, төп йөкләмә буенча принципалга караган хокукларның һәм (яисә) бурычларның (бурычның) башка нигезләре буенча принципал тарафыннан тапшырылган очракта;;

9) гарантияләрдә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләр буенча гарантияне чакыртып алу нәтижәсендә;

10) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

22. Гарантның аның буенча йөкләмәләре туктатылганнан соң бенефициарның гарантияне тотып калу күрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокукларны сакламый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турында мәгълүм булган Гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Бенефициар һәм муниципаль гарантияне чакыртып алу яисә туктатуга китерә торган хәлләрнең килеп чыгуы турында мәғлүм булган принципал бу хакта гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләп хокукы гарантка юл кую белән бәйлә булса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар исәпкә алына бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarында, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү бюджет кредиты бирү буларак чагыла.

25. Әгәр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китермәсә йә бенефициарның принципалга карата таләп хокукы гарантка юл кую белән бәйлә булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акча тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләрнең тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә үтәү йөзеннән түлөнгән акчалар регрессы тәртибендә гарантка кайтару яисә гарантка бенефициарның принципалга карата бирелгән таләп хокукларын үтәү йөзеннән алынган акчалар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәзмин ителгән кредитлар һәм кредитлар максатчан булырга тиеш.

28. Муниципаль гарантия белән тәзмин ителгән кредит (займ) акчаларын максатсыз файдалану факты ачыкланган очракта, муниципаль гарантия бирү турында шартнамәдә билгеләнгән йөкләмәләрне үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнарында, муниципаль гарантия бирү турында килешүдә билгеләнгән җаваплылыкка ия.

29. Бенефициарлар булып торган йөкләмәләрне тәзмин итүдә бирелә торган муниципаль гарантиянең үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе нәтижәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләрне бирү һәм үтәү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләрне бирү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның нигезендә кабул ителгән әлеге карар белән билгеләнә.

Башлыгы 2. ПРОЕКТНЫ ТӨЗҮ ҺӘМ КАРАУ

ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ

31 Статья. Жирлек бюджеты проектын төзү нигезләре

1. Жирлек бюджеты проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәзмин итү максатларында жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразлары нигезендә төзелә.

2. Жирлек бюджеты проектын төзү-Башкарма комитетның аерым бер өстенлеге.

Жирлек бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сроклары Башкарма комитет тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы, жирлек уставы һәм жирлек Советы карарлары белән билгеләнә торган таләпләрне үтәп билгеләнә.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проектын төзегәндә Чираттагы финанс елында яисә план чорында жирлек бюджеты акчалары исәбеннән жирлек үсеше өчен мөһим социаль-икътисади әһәмияткә ия чараларны финанслау буенча депутатлар тәкъдимнәре исәпкә алына.

Депутат тәкъдимнәре ағымдагы елның 20 августыннан да соңга калмыйча Финанс-бюджет палатасына язма рәвештә жиберелә. Депутат тәкъдимнәре белән хатта финанслауны таләп итә торган объект яки чара, финанслау кирәклеген нигезләү

һәм тәкъдимнәрне гамәлгә ашыруға күздә тотылған чыгымнар суммасы күрсәтелергә тиеш.

4. Җирлек бюджеты проекты муниципаль хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә халык алдында тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Тыңлау нәтижәләре буенча тәкъдимнәр эшләнә, алар нигезендә Башкарма комитет җирлек бюджеты проекты эшләп бетерә.

32 Статъя. Җирлек бюджеты проекты тәзү өчен кирәкле белешмәләр

1. Җирлек бюджеты проекты үз вакытында һәм сыйфатлы итеп тәзү максатларында финанс-бюджет палатасы башка финанс органнарыннан, шулай ук дәүләт хакимиятенә башка органнарыннан, җирлек идарә органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хокуклы.

2. Бюджет проекты тәзү аңа нигезләнә:

1) Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниеһенә юлламасы нигезләмәләре;

2) Татарстан Республикасында бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Татарстан Республикасы Президентының Татарстан Республикасы Дәүләт Советына Юлламасы нигезләмәләре;

3) бюджет сәясәтенә төп юнәлешләре һәм салым сәясәтенә төп юнәлешләре;

4) җирлекнең социаль-иқтисади үсеш фаразы;

5) озак сроклы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразына үзгәрешләр проекты);

6) муниципаль программалар (муниципаль программалар проектлары, күрсәтелгән программаларны үзгәртү проектлары).

33 Статъя. Җирлекнең социаль-иқтисади үсеш фаразы

1. Җирлекнең социаль-иқтисади үсеш фаразы кимендә өч ел вакыт эчендә эшләнә.

2. Җирлекнең социаль-иқтисади үсеш фаразы ел саен Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә эшләнә.

3. Җирлекнең социаль-иқтисади үсеш фаразы Башкарма комитет тарафыннан җирлек Советына бюджет проекты кертү турында Карар кабул итү белән бер үк вакытта карала.

4. Чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлекнең социаль-иқтисади үсеш фаразы план чорының параметрларын ачыклау һәм план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.

Җирлекнең социаль-иқтисади үсеш фаразына аңлатма язуында фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән, фаразланган үзгәрешләрнең сәбәпләрен һәм факторларын күрсәтеп, элек расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

5. Җирлек бюджеты проекты тәзү яки карау барышында җирлекнең социаль-иқтисади үсеш фаразын үзгәртү җирлек бюджеты проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

34 Статъя. Җирлекнең муниципаль программалары

1. Муниципаль программалар Башкарма комитет тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары Башкарма комитет тарафыннан алар билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү һәм әлеге программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе Башкарма комитетның норматив хокукий акты белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны финанс белән тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме, программаны раслаган муниципаль хокукий акт нигезендә, бюджет чыгымнарының һәр максатчан статъясы (ярдәмче

программасы) буенча бюджет чыгымнарының ведомство структурасы составында жирлек Советы карары белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап финанслауга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук элек расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән срокларда расланырга тиеш. Жирлек Советы муниципаль программалар проектларын һәм муниципаль программаларга үзгәрешләр керту турындагы тәкъдимнәрне жирлек Советының норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә карап тикшерүне тормышка ашырырга хокуклы.

Муниципаль программалар жирлек Советы карары нигезендә жирлек бюджеты турындагы карар үз көченә кәргән көннән ике айдан да соңга калмыйча китерелергә тиеш.

3. һәр муниципаль программа буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижәләгән бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләүне үткөрү тәртибе һәм аның критерийлары Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча Башкарма комитет тарафыннан элек расланган муниципаль программаның чираттагы финанс елыннан башлап туктатылырга яки үзгәртәргә, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклегенә турында Карар кабул ителергә мөмкин.

4. Шәһәр бюджетында программаларны гамәлгә ашыруга, Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә аларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру өчен бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин.

35 Статья. Күрсәткечләр составы, предоставляемых карау һәм раслау проектында турында карар жирлек бюджеты

1. Жирлек Советы карарында бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга бюджет керемнәренәң гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профицит) керә.

2. Бюджет турында карар белән билгеләнә:

бюджет керемнәренәң Баш администраторлары Исемлегә;

бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары Исемлегә;

бюджет ассигнованиеләрен Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджетлар чыгымнары классификациясенәң бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төрләре буенча бүлү (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

бюджет ассигнованиеләрен шәһәр бюджеты акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлекчәләргә, бүлекчәләргә, максатчан статьяларга, Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенәң чыгымнар төрләре төркемнәре буенча бүлү (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә юнәлдерелгән бюджет ассигнованиеләренәң гомуми күләме;

Чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

план чорының икенче елына, Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта, шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме бюджет чыгымнарының гомуми күләменәң кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара

трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменә кимендә биш проценты күләмендә (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган);

Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

муниципаль эчке бурычның иң югары чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиге күрсәтеләп,;

жирлек бюджетының Россия Федерациясә Бюджет кодексы, жирлек Советы карарлары белән билгеләнгән башка күрсәткечләре.

3. Жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы күрсәткечләрен үзгәртү расланган бюджет ассигнованиеләрен арттыру яисә кыскарту йә бюджет чыгымнарының өстәмә максатчан статьялары һәм (яисә) төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрен чыгымнар ведомство структурасына кертү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Жирлек Советы карары белән чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә кертүгә (бюджетта чагылдыруга) тәкъдим ителә торган салым булмаган керемнәрнең аерым төрләре (ярдәмче төрләре) буенча бюджет керемнәрен бюджет турындагы карарда тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) бюджет чыгымнарының гомуми күләменнән артыграк билгеләнгән максатларга файдалану каралырга мөмкин.

Башлыгы 3. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫН КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

36 Статья. Жирлек Советы карарына жирлек бюджеты турында карар проекты кертү

1. Жирлек бюджеты турындагы карар проекты Авыл жирлегә Советы карарлары белән билгеләнгән срокларда, әмма агымдагы елның 15 ноябрәннән дә соңга калмыйча, түбәндәге документлар һәм материаллар белән бер үк вакытта жирлек Советы карарына кертелә:

- 1) бюджет сәясәтенең төп юнәлешләре һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;
- 2) агымдагы финанс елының узган чорында жирлекнең социаль-иқтисадый үсешенең яқынча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында жирлекнең социаль-иқтисадый үсешенең көтелүче нәтижәләре.;
- 3) жирлекнең социаль-иқтисади үсеш фаразы;
- 4) Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең тупланма бюджетының төп характеристикалары фаразы (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, дефицит (профицит) ;
- 5) бюджет проектына аңлатма язуы;
- 6) Чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына (Чираттагы финанс елы һәм план чорының елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына) муниципаль бурычның иң югары чиге);
- 7) агымдагы финанс елына бюджет үтәләшен бәяләү;
- 8) жирлек Советы, Контроль-хисап палатасы тарафыннан тәкъдим ителгән, финанс-бюджет палатасы белән әлегә бюджет сметаларына карата каршылыклар барлыкка килгән очракта, күрсәтелгән органнарның бюджет сметалары проектлары;
- 9) башка материаллар.

Муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программалы булмаган юнәлешләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү бюджеты турындагы карар расланган

очракта, бюджет турында карар проектына муниципаль программалар паспортлары тапшырыла.

Әгәр бюджет турында карар проекты бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү белән кушымта булмаса, бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү белән кушымта бюджет турында карар проектына аңлатма язуына кушымталар составына кертелә.

37 Статъя. Жирлек бюджеты турында карар проектын карау һәм аны раслау тәртибе

1. Муниципаль берәмлек башлыгы чираттагы финанс елына бюджет турында карар проекты кертелгәннән соң бер эш көне эчендә аны жирлек Советына экспертиза үткөрү өчен контроль-хисап палатасына жиберә.

2. Контроль-хисап палатасы 5 эш көне эчендә бюджет турында карар проекты турында бәяләмә әзерли.

Контроль-хисап палатасы бәяләмәсе жирлек Советы депутатлары тарафыннан жирлек бюджеты турындагы карар проектына төзәтмәләр әзерләгәндә исәпкә алына.

3. Жирлек Советы Рәисе Контроль-хисап палатасы бәяләмәсе нигезендә жирлек Советы тарафыннан жирлек бюджеты турында карар проектын карап тикшерүгә кабул итү яки аны Башкарма комитетка эшлөп бетерү өчен кире кайтару турында Карар кабул итә.

Жирлек бюджеты турындагы карар проекты барлык кирәкле документлар һәм материаллар белән, эшлөп бетергәннән соң биш эш көне эчендә жирлек Советына тапшырылырга тиеш.

4. Жирлек советы жирлек бюджеты турындагы карар проектын бер укылышта карый.

5. Бюджет проекты алга таба гавами тыңлаулар уздыру максатларында халыкка житкерелергә (бастырып чыгарылырга) һәм рәсми порталда урнаштырылырга тиеш.

6. Халык алдында тыңлаулар үткөргәннән соң, жирлек бюджеты турындагы карар проекты жирлек Советы тарафыннан бер укылышта карала һәм тулысынча кабул ителә.

7. Жирлек Советы тарафыннан кабул ителгән чираттагы финанс елына жирлек бюджеты турындагы карар 20 декабрьдән дә соңга калмыйча муниципаль берәмлек башлыгына имза салу һәм халыкка житкерү (бастырып чыгару) өчен жиберелә.

8. Жирлек Советының жирлек бюджеты турындагы карары Чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

9. Әгәр жирлек Советының авыл жирлеге бюджеты турындагы карары агымдагы финанс елы башыннан үз көченә кермәсә:

1) Финанс-бюджет палатасы бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет ассигнованиеләрен һәм бюджет йөкләмәләренең лимитларын финанс хисабы елында бюджет ассигнованиеләренең уникаль өлешеннән һәм бюджет йөкләмәләре лимитларыннан артмаган күләмдә ай саен житкерергә хокуклы;

2) жирлек Советы карары белән жирлек бюджеты турында билгеләнә торган башка күрсәткечләр жирлек Советы карары белән жирлек советының Финанс хисап елына бюджеты турында карары белән билгеләнгән күләмнәрдә (нормативларда) һәм тәртиптә кулланыла;

3) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бюджетара трансфертларны бүлү һәм бирү тәртибе хисап финанс елына билгеләнгән рәвештә саклана.

10. Әгәр җирлек Советының финанс елы башланганнан соң өч ай узгач, бюджет турындагы карары үз көченә кермәсә, Финанс-бюджет палатасы әлеге статьяның 9 өлешендә билгеләнгән шартларны үтәгәндә бюджет үтәләшен оештыра.

Шул ук вакытта финанс-бюджет палатасының хокуклары юк:

- 1) бюджет йөкләмәләре лимитларын һәм бюджет ассигнованиеләрен Россия Федерациясә Бюджет кодексы белән билгеләнгән юридик һәм физик затларга бюджет инвестицияләре һәм субсидияләренә җиткерергә;;
- 2) бирергә бюджет кредитлары;
- 3) алдагы финанс елының сигездән артык бурыч алуларының кварталга исәпләнгән күләме күләмендә бурыч алуларны гамәлгә ашырырга;;
- 4) формалаштырырга резерв фондлары.

Әлеге статьяның 9 һәм 10 өлешләрендә күрсәтелгән чикләүләр гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә, муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә һәм түләүгә бәйлә чыгымнарга кагылмый.

11. Әгәр җирлек Советы карары ағымдагы финанс елы башланганнан соң һәм бюджет үтәләше әлеге карар үз көченә кәргән көнгә кадәр шушы статьяның 9 һәм 10 өлешләре нигезендә гамәлгә ашырыла икән, күрсәтелгән карар үз көченә кәргән көннән бер ай эчендә Башкарма комитет җирлек Советына карауга һәм раслауга җирлек бюджеты турында җирлек Советы карарына үзгәрешләр кертү турында карар проекты тәкъдим итә, бюджет белән вакытлыча идарә итү чорында бюджет үтәләшен исәпкә алып, бюджет күрсәткечләрен ачыклаучы документлар (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә)

Күрсәтелгән карар проекты авыл җирлеге Советы тарафыннан тәкъдим ителгән көннән алып 15 көннән дә артмаган вакытта карала һәм раслана.

Әлеге статья район бюджетын төзегәндә һәм үтәгәндә, 2020 елга һәм 2021, 2022 еллар план чорына бюджеттан башлап, барлыкка килә торган хокук мөнәсәбәтләренә карата кулланыла.

Башлыгы 4. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ҮТӘЛӘШЕ

38 Статья. Бюджет үтәләше нигезләре

1. Җирлек бюджетының үтәләше Башкарма комитет тарафыннан тәэмин ителә. Бюджет үтәләшен оештыру Финанс-бюджет палатасына йөкләнә.
2. Бюджет кассаның бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомствога буйсынуы нигезендә башкарыла.
3. "Шубан авыл җирлеге" муниципаль берәмлегендә бюджетның казначылык үтәләше билгеләнә.

39 Статья. Җирлек бюджетының җыелма бюджет язмасы

1. Җыелма бюджет язмасын төзү, раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү Финанс-бюджет палатасы җитәкчесе тарафыннан гамәлгә ашырыла.
2. Җыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре җирлек Советының җирлек бюджеты турындагы карарына туры килергә тиеш. Җирлек Советының җирлек бюджеты турындагы карарына үзгәрешләр кертү турында Карар кабул ителгән очракта, финанс-бюджет палатасы җитәкчесе җыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертә.
3. Бюджет үтәләше барышында җыелма бюджет язмасы күрсәткечләре финанс-бюджет палатасы җитәкчесе карарлары нигезендә бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә генә үзгәртелергә мөмкин:

1) гавами норматив йөкләмәләренә үтәү өчен бюджет ассигнованиеләре җитәрлек булмаган очракта - күрсәтелгән ассигнованиеләрнең гомуми күләменең ағымдагы финанс елында җирлек Советы карары белән расланган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләменең 5 проценты чикләрендә аларны үтәүгә бюджет ассигнованиеләре җитәрлек булмаган очракта-күрсәтелгән

ассигнованиеләрнең гомуми күләмен арттырып, ағымдагы финанс елында аларны үтәүгә җирлек бюджеты турында җирлек Советы карары белән расланган бюджет ассигнованиеләрнең гомуми күләменең 5 проценты чикләрендә;

2) бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (алар карамагындагы бюджет учреждениеләрнең) составы яисә вәкаләтләре (функцияләре) үзгәргән, Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан субвенцияләр исәбенә җирле үзидарә органнары вәкаләтләрән гамәлгә ашыруны, җирлек бюджеты акчаларына түләтүне, резерв фондлары акчаларын куллануны һәм расланган бюджет ассигнованиеләре составында башка рәвештә резервланган суд актларын үтәүне күздә тоткан законнар үз көченә көргән очракта, җирлек бюджеты акчаларына түләтүне, резерв фондлары акчаларын куллануны һәм расланган бюджет ассигнованиеләре составында башка рәвештә резервланган, бюджет акчаларын алучылар арасында бюджет ассигнованиеләрен конкурс нигезендә бүлү, һәм җирлек бюджетын үтәү үзенчәлекләренә бәйле башка нигезләр буенча, җирлек бюджеты турында җирлек Советы карары белән билгеләнгән бюджет акчаларын баш бүлүчеләр арасында бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлү-бюджет ассигнованиеләре күләме чикләрендә ;

3) ағымдагы финанс елы һәм план чоры арасында бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлгән очракта - Чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турында җирлек Советы карары белән тиешле финанс елына һәм план чорына бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет ассигнованиеләрнең гомуми күләмен һәм тиешле бүлекләр, бүлекләр, максатчан статьялар, ағымдагы финанс елына һәм план чорына чыгымнар төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрнең гомуми күләмен тиешле финанс елына һәм план чорына җирлек Советы карары белән каралган чикләрдә;

4) ағымдагы финанс елында муниципаль хезмәт күрсәтүләргә бюджет ассигнованиеләреннән файдалану хисабына бюджет ассигнованиеләре аерым бүлекләр, бүлекчәләр, максатчан статьялар һәм чыгымнар төрләре буенча бюджет ассигнованиеләре арткан очракта - тиешле чыгымнарның төре буенча бюджет ассигнованиеләрен арттыру шарты белән ағымдагы финанс елында муниципаль хезмәт күрсәтүләр өчен бюджет ассигнованиеләрнең гомуми күләме чикләрендә-муниципаль хезмәт күрсәтүләр өчен бюджет ассигнованиеләрнең гомуми күләме 10 проценттан артмаган очракта;

5) Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә муниципаль бурычны реструктуризацияләүне үткәргән очракта;;

6) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары төрләре арасында бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлгән очракта, бюджет үтәлеше барышында тиешле финанс елына каралган бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләрнең гомуми күләме чикләрендә бюджет ассигнованиеләрнең гомуми күләме чикләрендә.

Чыгымнарның Ведомство структурасы нигезендә расланган чыгымнар буенча җыелма бюджет язмасы күрсәткечләрен үзгәрткәндә, гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә һәм муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә каралган бюджет ассигнованиеләрен киметү бюджет турында карарга үзгәрешләр кертмичә башка бюджет ассигнованиеләрен арттыру өчен рөхсәт ителми;

7) максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар алган очракта, бюджет турында карар белән расланган күләмнәрдән тыш.

4. Чыгымнар буенча җыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре Чираттагы финанс елы башланганчы бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә җиткерелә.

5. Жыелма бюджет язмасына, бюджетның бердәм счетындагы калдыклар белән идарә итү операцияләреннән тыш, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре дә кертелә.

40 Статья. Касса планы

1. Касса планында агымдагы финанс елында жирлек бюджетына касса керемнәре һәм жирлек бюджетыннан касса түләүләренең фаразлары аңлашыла.

Касса планында бюджетның бердәм счетында калдыклар белән идарә итү буенча операцияләргә гамәлгә ашыруга тотылган акчаның иң чик күләме билгеләнә.

2. Финанс-бюджет палатасы касса планын төзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүчә, бюджет керемнәренең баш администраторы, бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторы тарафыннан касса планын төзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләр тапшыру составын һәм срокларын билгели.

Касса планын төзү һәм алып бару финанс-бюджет палатасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

41 Статья. Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтөлеше

Керемнәр буенча бюджет үтөлеше күздә тотыла:

агымдагы финанс елында гамәлдә булган нормативлар буенча Россия Федерациясе Бюджет кодексында, жирлек Советының бюджет турында һәм Татарстан Республикасының башка законнары һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән жирлек Советы карары белән, Федераль казначылык органнары һәм бюджетка башка керемнәр исәбеннән жирлек бюджетының бердәм счетына күчерү (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яки артык алынган суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентлар суммаларын кире кайтару;

Россия Федерациясе законнары нигезендә артык түләнгән яисә артык алынган суммалар хисабына;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләр бюджеты керемнәре администраторы тарафыннан төгәлләштерү (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

артык түләнгән яки артык алынган салымнар, жыйымнар һәм башка түләүләр суммаларын кире кайтаруны (зачетны, төгәлләштерүне) тормышка ашыру өчен кирәкле, артык бүленгән суммаларны, чараларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентлар суммаларын Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек бюджетының бердәм счетыннан күчерү.

42 Статья. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтөлеше

1. Финанс-бюджет палатасы тарафыннан, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп, жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтөлеше тәртибе билгеләнә.

2. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтөлешен күздә тотат:

- 1) Бюджет йөкләмәләрен кабул итү;
- 2) раслау акчалата йөкләмәләрен;
- 3) Акчалата йөкләмәләргә түләүне санкцияләү;
- 4) акчалата йөкләмәләргә үтөлешен раслау.

3. Бюджет акчаларын алучы бюджет йөкләмәләрен аңа житкерелгән бюджет йөкләмәләргә лимитлары чикләрендә кабул итә.

Бюджет акчаларын алуучы бюджет йөкләмөлөрөн физик һәм юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар белән бүтөн шартнамеләр төзү юлы белән яисә Россия Федерациясе законнары, башка хокукый акт, килешү нигезендә кабул итә.

4. Бюджет акчаларын алуучы түләү бурычын түләү документлары һәм аларны түләүне санкцияләү өчен кирәкле башка документлар нигезендә, оператив-эзләү чараларын үтәүгә бәйле очракларда түләү документлары нигезендә раслый.

5. Акчалата йөкләмөләрне түләү (гавами норматив йөкләмөләр буенча акчалата йөкләмөлөрдән тыш) бюджет акчаларын алуучыга житкерелгән бюджет йөкләмөләре лимитлары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Гавами норматив йөкләмөләр буенча акчалата йөкләмөләрне түләү бюджет ассигнованиеләрен алуучыга житкерелгән бюджет ассигнованиеләре, чикләрендә башкарылырга мөмкин.

6. Акчалата йөкләмөләрнең үтәлешен раслау жирлек бюджетының бердәм сөтыннан физик яисә юридик затлар, Россия Федерациясе бюджет системасы, халыкара хокук субъектлары бюджетлары файдасына акчаны исәптән төшерүне раслый торган түләү документлары нигезендә, шулай ук бюджет акчаларын алуучыларның акчалата йөкләмөлөрөн үтәү буенча акчалата булмаган операцияләрне үткөрүне раслый торган башка документлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

43 Статъя. Бюджет язмасы

1. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертп, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы белән расланган һәм Башкарма комитет тарафыннан расланган бюджет йөкләмөләре лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга житкерелгән бюджет йөкләмөләре лимитлары нигезендә төзелә.

2. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү бюджет акчаларын баш бүлүчә (бүлүчә) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Чыгымнар буенча бюджет язмасы күрсәткечләре Чираттагы финанс елы башына кадәр ведомствога караган эш бирүчеләргә һәм бюджет акчаларын алуучыларга житкерелә.

3. Бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең) бюджет язмасы белән раслана торган чыгымнар төрләре элементлары (төркемчәләре һәм элементлары) кодлары, шулай ук дөүлэт идарәсе секторы операцияләрөн классификацияләү кодлары буенча күрсәткечләрне детальләштерүне гамәлгә ашыру хокукын яисә бурычын билгеләргә мөмкин.

Жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын баш бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгөртү рөхсәт ителми.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгөртү рөхсәт ителми.

44 Статъя. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча жирлек бюджеты үтәлеше

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлөргә тиешле акчалата йөкләмөләрне түләүне санкцияләү Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

45 Статъя. Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесенең бюджет сметасы Россия Федерациясе Финанс министрлығы билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә бюджет акчаларын баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән тәртиптә төзелә, раслана һәм алып барыла.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы җирле үзидарә органы тарафыннан әлеге орган җитәкчесе тарафыннан раслана.

2. Казна учреждениесенең бюджет сметасының расланган күрсәткечләре казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәмин итү буенча бюджет йөкләмәләрен кабул итү һәм (яки) үтәү өчен аңа җиткерелгән бюджет йөкләмәләре лимитларына туры килергә тиеш.

Казна учреждениесенең бюджет сметасы дәүләт (муниципаль) ихтыяжларын тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләренә сатып алу буенча бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә раслана торган дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләренә сатып алу план-графикларын формалаштырганда каралган дәүләт (муниципаль) ихтыяжларын тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләренә сатып алу өчен финанс тәминаты күләмнәрен исәпкә алып төзелә.

Казна учреждениесенең бюджет сметасында өстәмә рәвештә казна учреждениесенең бюджет сметасын төзү һәм алып бару тәртибендә каралган башка күрсәткечләр расланымга тиеш.

Җитәкчесе казна учреждениесенең бюджет сметасын раслау тәртибе нигезендә аны раслау хокукына ия булган бюджет сметасы күрсәткечләре чыгым төрләренең элементлары (төркемчәләре һәм элементлары) кодлары буенча, шулай ук тиешле төркемнәрнең (статьяларының) статьялары (статьялары) кодлары буенча, җиткерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә Дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләүнең тиешле төркемнәрнең (статьяларының) кодлары буенча җиткерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә детальләштерелергә мөмкин.

46 Статья. Финанслауның иң чик күләме

1. Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә чыгымнар буенча җирлек бюджетын үтәүне оештырганда агымдагы финанс елының тиешле чорында акчалата йөкләмәләренә түләүнең иң чик күләмен (финанслауның иң чик күләме) раслау һәм аны баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм бюджет акчаларын алучыларга җиткерү карала ала.

2. Финанслауның иң чик күләме, тулаем алганда, бюджет акчаларын баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм алучыга карата ай саен яки квартал саен яки квартал саен арта бара торган нәтижә белән, агымдагы финанс елы башыннан бюджет акчаларын төп бүлүчеләренә, бүлүчеләренә һәм алучыларны финанслауга гаризалар нигезендә билгеләнә.

47 Статья. Бюджет үтәгәндә җирлек бюджеты турында карар белән расланган карардан артык фактта артыграк алынган табышлардан файдалану

1. Җирлек бюджетын үтәгәндә бюджет турында расланган карардан тыш фактта алынган керемнәр Финанс-бюджет палатасы тарафыннан агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, муниципаль бурычларны түләүгә, шулай ук җыелма бюджет язмасында каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләре җитмәгән очракта, җирлек субъектының гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә җибәрелә ала.

2. Максатчан билгеләнеше булган физик һәм юридик затлардан, шул исәптән Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән тәртиптә бюджет үтәгәндә расланган керемнәрдән тыш фактта алынган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар һәм кире кайтарылмый торган керемнәр бюджет чыгымнарын арттыруга, максатчан билгеләнеше булган

субсидиялар, субвенциялар, башка бюджетара трансфертлар бирү максатларына жиберелә, агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә генә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү белән бәйлә.

48 Статья. Агымдагы финанс елы тәмамлануы

Бюджет үтөлеше буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана, моңа Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясындагы 2 пункттында күрсәтелгән операцияләрдән тыш.

Агымдагы финанс елында бюджет үтөлеше буенча операцияләргә төгәлләү Башкарма комитет тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Башлыгы 5. ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРҮ, КАРАУ
ҺӘМ БЮДЖЕТ ХИСАПЛЫЛЫГЫН РАСЛАУ

49 Статья. Бюджет исәбе, бюджет хисаплылыгы һәм бюджет хисаплылыгын төзү нигезләре

1. Бюджет исәбе һәм бюджет хисаплылыгының бердәм методологиясе һәм стандартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет исәбе «Шубан авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенәң финанс һәм финанс булмаган активлары һәм йөкләмәләре торышы турында акчалата белдерүдә мәгълүмат җыю, теркәү һәм гомумиләштерүнең тәртипкә салынган системасыннан, шулай ук әлегә активларны һәм йөкләмәләргә үзгәртә торган операцияләрдән гыйбарәт.

Бюджет исәбе Россия Федерациясенәң бюджет классификациясен үз эченә алган счетлар Планы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбе счетлары планы һәм аны куллану буенча инструкция Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан раслана.

3. Бюджет хисаплылыгын үз эченә ала:

- 1) бюджет үтөлеше турында хисап;
- 2) бюджет үтөлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) хисап хәрәкәте турында акча;
- 5) Аңлатма язуы.

4. Бюджет үтөлеше турындагы хисапта Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет үтөлеше турында белешмәләр бар.

5. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренәң Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының Баш администраторлары (алга таба - бюджет акчаларының Баш администраторлары) ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын алучылар (бүлүчеләр), бюджет керемнәре администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары тарафыннан үзләренә тапшырылган бюджет хисаплылыгы нигезендә жыелма бюджет хисаплылыгын төзиләр.

Җирлек бюджеты акчаларының Баш администраторлары жыелма бюджет хисабын үзләргә билгеләнгән вакытта Башкарма комитетка тапшыралар.

6. Җирлекнең бюджет хисаплылыгы бюджет акчалары баш администраторларының жыелма бюджет хисаплылыгы нигезендә төзелә,

7. Җирлекнең бюджет хисаплылыгы еллык хисап булып тора. Бюджет үтөлеше турындагы хисап квартал саен була.

8. Агымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда бюджет үтөлеше турындагы хисап Башкарма комитет тарафыннан раслана һәм җирлек Советына, Контроль-хисап палатасына жиберелә.

Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисаплар жирлек Советы карарлары белән расланьрга тиеш.

9. Башкарма комитет карары буенча физик затларга хезмэт өчен түләү һәм башка түләүләр, шулай ук алар белән бәйлә Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына мәжбүри түләүләр һәм аларны күчерү, бюджет Хисабын, Бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең берләштерелгән хисаплылыгын, бюджет исәбенә алынучы башка мәжбүри хисаплылыкны түзү һәм тапшыруны, мондый хисаплылыкны тиешле муниципаль органнарда тапшыруны тәэмин итү буенча бюджет исәбен алып бару буенча гомуми таләпләр нигезендә тапшырылырга мөмкин., финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнгән.

50 Статъя. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисап, аны жирлек Советында

1. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисап, аны жирлек Советында караганчы, тышкы тикшерелергә тиеш, ул бюджет акчалары баш администраторларының бюджет хисаплылыгын тышкы яктан тикшерүне һәм бюджет үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләүне үз эченә ала.

2. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү контроль-хисап палатасы тарафыннан башкарыла.

3. Башкарма комитет контроль-хисап палатасына тышкы тикшерү өчен тапшырыла:

- 1) бюджет үтөлеше турында еллык хисап;
- 2) бюджет үтөлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) хисап хәрәкәте турында акча;
- 5) Аңлатма язуы.

4. Башкарма комитет, ағымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча, аңа бәяләмә әзерләү өчен, жирлек бюджеты үтөлеше турында хисап тапшыра. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә әзерләү эшләре бер айдан да артмаган вакыт эчендә башкарыла.

5. Бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә Контроль-хисап палатасы тарафыннан жирлек Советына бер үк вакытта Башкарма комитетка юлланган.

51 Статъя. Жирлек Советы тарафыннан бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапны тапшыру, карау һәм раслау

1. Бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапны тапшыру, карау һәм раслау тәртибе Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Авыл жирлегә бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта Башкарма комитет тарафыннан да тапшырыла:

- 1) жирлек Советының бюджет үтөлеше турында карар проекты;
- 2) резерв фонды ассигнованиеләре үтөлеше турында хисап;
- 3) бюджет кредитларын бирү һәм түләү турында хисап;
- 4) эчке бурыч торышы турында хисап;
- 5) Аңлатма язуы;
- 6) бюджет законнарында каралган башка документлар һәм материаллар.

3. Контроль-хисап палатасы Бәяләмәсен алганнан соң жирлек бюджеты үтөлеше турындагы хисапны жирлек советы карый.

Бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапны карау нәтижәләре буенча жирлек Советы Бюджет үтөлеше турындагы карарны раслау яисә кире кагу турында Карар кабул итә.

Жирлек Советы Бюджет үтөлеше турындагы карар кире каккан очракта, ул дәрәс булмаган яисә тулы чагылдырылмаган мәгълүматларны бетерү һәм бер айдан артмаган кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

3. Жирлек бюджеты үтөлеше турында еллык хисап авыл жирлеге Советына агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла
52 Статья. Жирлек бюджеты үтөлеше турында карар

1. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы карар нигезендө хисап финанс елына бюджет үтөлеше турындагы еллык хисап, бюджет керемнөренөң, чыгымнарының һәм дефицитының (профицитның) гомуми күләмен күрсәтеп, раслана.

2. Хисап финанс елы өчен жирлек бюджеты үтөлеше турындагы карарга аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

1) бюджет керемнөре классификациясе кодлары буенча керемнөр;

2) керем төрләре кодлары, керемнөренөң ярдәмче төрләре, Дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү буенча бюджет керемнөре, бюджет керемнөренө керә торган керемнөр төрләре кодлары; керемнөр төрләре буенча керемнөр;

3) тиешле бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;

4) бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;

5) бюджет кытлыкларын финанслау чыганакларын классификацияләү кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;

6) бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакларына керә торган дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү төркемнөре, төркемчәләре, статьялары, төрләре буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары кодлары буенча.

Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы карар нигезендө шулай ук жирлек Советы карары белән жирлек бюджеты үтөлеше турындагы карар өчен билгеләнгән башка күрсәткечләр раслана.